

Vlaams
Parlement

vergadering **C287**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 5 juli 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de evaluatie van de 55+-netwerkevents – 2221 (2017-2018)	4
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over recente initiatieven om buitenlandse talent aan te trekken – 2200 (2017-2018)	6
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over vooroordelen bij werkgevers ten opzichte van sollicitanten die worden doorgestuurd door VDAB – 2258 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over doorverwijzingen van werkzoekenden naar openstaande vacatures door VDAB – 2272 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de negatieve houding van werkgevers ten aanzien van sollicitanten die door VDAB worden gestuurd – 2277 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de studie over doorverwijzingen van werkzoekenden naar openstaande vacatures door VDAB – 2283 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de voor werkgevers beperkte aantrekkelijkheid van werkzoekenden die door VDAB worden doorverwezen – 2285 (2017-2018)	8
VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het lage aantal vacatures dat VDAB aan werkzoekende 55-plussers bezorgt – 2259 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het voornemen om SWT'ers (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag) te activeren – 2271 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag (SWT) – 2275 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de activering van SWT'ers (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag) – 2284 (2017-2018)	16

VRAAG OM UITLEG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de voorstellen van Verso (Vereniging voor Social Profit Ondernemingen) om de arbeidsmarktgerelateerde knelpunten in de socialprofitsector aan te pakken – 2282 (2017-2018)	25
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het Myrrha-project (Multi-purpose hYbrid Research Reactor for High-tech Applications) – 2215 (2017-2018)	27
VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de actie 'Vraag voor de wetenschap' – 2230 (2017-2018)	30

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de evaluatie van de 55+-netwerkevents – 2221 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, minister, dit is een beetje een opvolgvraag. U weet dat VDAB in 2017 tussen 5 oktober en 9 november in elke Vlaamse provincie een 55+-netwerkevent heeft georganiseerd. De bedoeling was 55-plussers die werkzoekend zijn, de kans te geven hun netwerk uit te breiden, om ook de kans te verhogen om een job te vinden. Waarom doet men dat? Omdat vacatures heel vaak via informele weg worden ingevuld. Met een uitgebreid netwerk vergroot men de kansen om aan de juiste persoon te worden voorgesteld op het moment dat er een job vrijkomt. Ze ontmoeten daar ook heel wat andere werkzoekenden, maar ook werkgevers, en kunnen ervaringen delen, workshops volgen en luisteren naar interessante sprekers. Minister, ook u en de gedelegeerd bestuurder van VDAB waren heel enthousiast over de samenwerking. Ik heb daarom ook een vraag om uitleg gesteld op 19 april over de evaluatie van die netwerkevents. U zei toen dat het enige dat was gedaan, niet verder ging dan een bevraging. U kondigde een grotere evaluatie aan tegen half juni 2018. Ondertussen is die termijn verstreken.

Het was de bedoeling om op basis van zo'n grondige evaluatie in kaart te brengen welke vervolgacties er kunnen komen en wanneer die er moeten komen, met welke partners, met de vakbonden of niet, of we de werkgeversorganisaties wel of niet sterker moeten betrekken, hoe we dat moeten aanpakken, hoe de behoefte naar een meer regionale aanpak precies moet worden vertaald, welke registraties moeten worden gedaan om daarna beter een evaluatie te kunnen doen als we het opnieuw doen, wat we vinden dat we nu te kort hebben aan gegevens, en als we dat vinden, wat we dan moeten doen voor die impactmeting van de geplande acties.

Minister, vandaar mijn vragen, ter opvolging van mijn vorige vraag. Heeft VDAB die evaluatie inmiddels gefinaliseerd en aan u bezorgd? Wat zijn de concrete bevindingen van de evaluatie? Zullen de 55+-netwerkevents op basis van de evaluatie een vervolg krijgen? Zo ja, welke lessen werden eruit getrokken en in welke vorm zullen die volgende netwerkevents plaatsvinden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Talpe, we hebben de evaluatie ondertussen afgerond, en ik heb de conclusies gekregen. Ik som ze op. Het netwerkevent mag geen vooroordelen versterken, bijvoorbeeld over 55-plussers, maar ook over de werkgevers. De werkzoekenden moeten duidelijk worden ondersteund om de doelgroep positief in de markt te zetten. De organisatie moet op voorhand de vacatures opvragen van de aanwezige werkgevers, zodat er zeker matchbare werkzoekenden aanwezig zijn. Het heeft weinig zin aan een werkgever te zeggen dat hij naar dat event moet komen als er bij de mensen die er zijn, niemand is die voor zijn vacatures in aanmerking zou kunnen komen. VDAB moet in de toekomst in een registratie voorzien, zodat we de effectiviteit van de events kunnen meten, zodat we kunnen zien of de deelname leidt naar vacatures, tewerkstelling enzovoort. Er moet steekproefsgewijs worden gepeild naar de tevredenheid, om zo het effect van de actie in kaart te kunnen brengen, om te kunnen zien of er uitstroom naar werk is, of er versterking van competenties is en dergelijke meer. Het begeleiden van de groep werkzoekenden vraagt specifieke competenties van de bemiddelaar. De bemiddelaar moet daar dan ook in

worden geschoold en ondersteund. Het merendeel van de aanwezige werkgevers bleek weinig of geen ervaring te hebben met de aanwezigheid van 55-plussers in het eigen bedrijf.

Aansluitend bij het cijfermateriaal dat ik u al heb gegeven naar aanleiding van uw schriftelijke vraag van 23 februari, kan ik u zeggen er in Vlaams-Brabant 48 werkgevers aanwezig waren, in Antwerpen 65, in Limburg 6, in Oost-Vlaanderen 17 en in West-Vlaanderen 15. Alle aanwezige werkgevers hebben aangegeven dat ze in de toekomst verder willen werken aan projecten en evenementen georganiseerd door VDAB. 95 procent van de deelnemende werkgevers vond het concept goed. 59 procent van de werkgevers overweegt het aanbieden van een stage voor 55-plussers. 41 procent van de deelnemende werkgevers heeft voldoende interessante profielen ontmoet, 41 procent niet, en 18 procent weet het niet. 80 procent van de werkgevers overweegt om een afspraak in te plannen met een werkzoekende 55-plusser die ze hebben ontmoet op het event. Dat is dus goed en niet goed. Er zijn wel wat elementen die daar aan bod komen.

VDAB wil de 55-plusser op verschillende manieren benaderen. Na de evaluatie van het netwerkevent wordt die groep benaderd met en binnen de reguliere dienstverlening van VDAB waar mogelijk. VDAB zal ook, waar de kenmerken van de individuele werkzoekende dat vereisen, een gespecialiseerde benadering doen, maar dat is altijd zo.

VDAB zal in het najaar nieuwe netwerkevents voor ouderen met een afstand tot de arbeidsmarkt plannen. Uiteraard zullen we daarbij onze evaluatie van deze keer meenemen. Ze worden gepland in periodes waarin werkgevers daar maximaal tijd voor kunnen maken, maar ook VDAB én de werkzoekenden ter zake kwalitatief werk kunnen bieden. U hebt bij de evaluatie gehoord dat regelmatig werd gezegd dat de bemiddelaar speciaal moet zijn, dat de werkgevers op voorhand vacatures moeten geven enzovoort. Ik denk dus dat de voorbereiding in de toekomst anders zal zijn dan in het verleden.

Die netwerkevents die we plannen voor het najaar, worden provinciaal vormgegeven, op regionaal vlak, rekening houdend met de nood en realiteit van elke regio. Dat wordt nog sterker en verder uitgewerkt. De peer-to-peeraanpak van de netwerkevents als methodiek wordt dus behouden en zal in de toekomst nog verder worden ingezet, onder meer in intensieve dienstverlening, voor alle profielen die daar baat bij hebben.

Alles bij elkaar zijn daar dus lessen uit te trekken, en die werden ook getrokken. We doen op een verbeterde manier verder in de toekomst.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, dank u wel. Ik ben uiteraard heel blij met het antwoord. Het is goed te horen dat er heel wat zaken zullen gebeuren en ook verbeteren. Er zijn de registraties, de metingen van input en output. Dat lijkt me heel belangrijk. Als we acties op poten zetten, dan moeten we dat maximaliseren. Anders is dat eigenlijk potentieel maar een slag in het water, en een mogelijke verspilling van energie en centen. Ik ben blij dat er nieuwe events worden georganiseerd. Ik denk dat iedereen hier weet dat dat een goede zaak is, met de huidige krapte op de arbeidsmarkt en het feit dat we de werkzaamheidsgraad van 55-plussers willen verhogen. We kijken dus uit naar de volgende ronde.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Minister, ik was gevraagd op het event van Limburg, maar heel laat, en blijkbaar was dat een van de redenen waarom er zo weinig respons was van werkgeverszijde in Limburg.

Daar liep heel veel volk rond, maar blijkbaar was het moment heel laat geprikt. Daar moeten we tijdens de evaluatie zeker rekening mee houden.

Een tweede element dat ik zeer positief vind, is dat de 55-plussers zelf bij de organisatie zijn betrokken. Die methode, het evenement mee door de groep laten dragen, is natuurlijk heel boeiend. Ik denk dat de juiste lessen worden getrokken en dat er wat leerwerk is, maar op zich is de methode niet fout.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Claes, ik ben het helemaal met u eens. Ik denk dat we die lessen moeten trekken. Er waren slechts zes Limburgse werkgevers aanwezig. Ik denk dat de organisatie soms te veel aan de werkzoekenden is overgelaten. Dat kan positief zijn voor hun zelfbeeld en dergelijke, maar we zien nu dat daar heel wat nadelen aan zijn verbonden. Om die reden zullen we dit in de toekomst verbeteren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over recente initiatieven om buitenlands talent aan te trekken – 2200 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, de initiatieven om buitenlands talent aan te trekken, zijn hier al meermaals aan bod gekomen. Tijdens de plenaire vergadering hebben we hier trouwens over gesproken in de marge van de discussie over de arbeidsdeal. U hebt ondertussen een visienota voorgesteld.

Wat zijn de krachtlijnen? Hoe zult u het aanwezige talent op onze universiteiten houden? Het gaat dus ook een beetje om de verankering van het talent dat naar hier komt. Hoe kunnen die mensen beter naar Vlaamse ondernemingen doorstromen? Hoe verhoudt uw visienota zich tot de single permit? Wat betekent de door u aangehaalde dynamische knelpuntenlijst concreet?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, ik denk dat ik de in de visienota uitgewerkte hoofdlijnen hier al wel eens naar voren heb gebracht. Het doel is dubbel. We willen hooggeschoold buitenlands talent aantrekken dat een extra bijdrage aan onze economie kan leveren, maar we willen ook buitenlands talent aantrekken voor de structurele knelpuntberoepen en -vacatures.

Ik heb in het verleden altijd gezegd dat we met concentrische cirkels werken en dat blijft ook zo. We proberen eerst in Vlaanderen, dan in de rest van België, dan in de EU en dan pas in de rest van de wereld.

Het moet duidelijk zijn dat die aantrekking geen vervanging van de eigen werknemers inhoudt en geen oneerlijke concurrentie of sociale dumping mag betekenen. Die mensen moeten worden aangetrokken omdat we die vacatures niet meer ingevuld krijgen of omdat ze een extra toegevoegde waarde voor onze economie hebben. Ze mogen niet worden aangetrokken omdat ze goedkoper zijn. Een van de elementen van het voorstel van uitwerking van de visienota, dat ik nog deze maand zal proberen aan de Vlaamse Regering voor te leggen, is dat salarisdrempels zullen worden gecreëerd. Die drempels zullen op basis van de

huidige sectorlonen worden gedifferentieerd en aangepast. De mensen die komen, zullen aan de huidige sectorlonen worden vergoed.

Daarnaast zullen we een aantal onnodige drempels wegwerken en administratieve eenvoud doorvoeren. Zo zal het mogelijk zijn om in plaats van een jaar gedurende drie toelating tot arbeid te krijgen. Een ander voorbeeld is dat we het gemakkelijker maken na het werken bij een bedrijf voor een ander bedrijf te werken.

Om het aanwezige buitenlandse toptalent hier te houden, zullen we de buitenlandse studenten die hier op een hogeschool of een universiteit hebben gezeten en de onderzoekers die in een wetenschappelijke instelling hebben gewerkt, conform de Europese richtlijn, na de afronding van hun studies of hun onderzoek een extra zoekperiode geven. Zo krijgen ze meer kansen om een job te vinden of om als zelfstandige te beginnen. We willen rekening houden met de kans die de Europese richtlijn ons geeft.

De single permit of gecombineerde vergunning is uiteraard een procedurele zaak die door een besluit van de Vlaamse Regering is geformaliseerd. Ik neem dit gewoon volledig over in de regelgeving voor het nieuw beleid.

De dynamische knelpuntberoepenlijst is al in het verleden opgesteld. Ik herinner me dat ik daar als sociale partner in 2006 bij betrokken ben geweest. Toen ging het om de toetreding van de nieuwe Europese lidstaten. Dergelijke landen zijn er ondertussen niet meer. Er was een overgangstermijn voor een aantal lidstaten. Ik denk dat we nu echt een verouderde lijst hebben en dat we een nieuwe lijst moeten opstellen. Die lijst kan dan inspelen op de meest actuele noden op de arbeidsmarkt, maar kan dan ook rekening houden met de verschillende vragen in de verschillende sectoren.

De jaarlijks geüpdatete knelpuntenberoepenlijst van VDAB vormt de basis, maar we houden ook rekening met de Europese analyses van het European Centre for the Development of Vocational Training (Cedefop). De lijst wordt beperkt tot de functies die voor migratie openstaan. De lijst is hier specifiek op geënt. In functie van die afweging zullen we rekening houden met het vereiste niveau voor de functie, met de verwachte uitstroom uit het onderwijs en met de verwachte vragen van werkgevers. Het moet dus een combinatie worden. We moeten weten welke input er op de arbeidsmarkt komt en wat we in de EU kunnen vinden om een lijst voor migratie te kunnen vaststellen. Elk beroep zal aan een marktconform loon worden gekoppeld.

Na consultatie van de Adviescommissie Economische Migratie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) zal ik als bevoegd minister over de lijst beslissen. De lijst zal volgens de verschillende elementen in de procedure om de twee jaar worden geactualiseerd.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik herinner me onze gedachtewisseling met de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) en de paper over actieve arbeidsmigratie die Voka recent heeft uitgebracht. Ik denk dat dit echt alle elementen bevat om de laatste concentrische cirkel, zoals u het noemt, te betrekken bij ons arbeidsmarktbeleid. Ik denk dat hier heel wat goede zaken in staan. De dynamische knelpuntberoepenlijst lijkt me pionierswerk. Het opstellen van en omgaan met die lijst zal gedeeltelijk door trial-and-error verlopen. Het is alleszins goed dat u de krachtlijnen nog eens in de commissie hebt toegelicht. Ik vermoed dat we hier na de zomer, als het allemaal decretaal wordt verankerd en dergelijke, zeker nog op zullen terugkomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over vooroordelen bij werkgevers ten opzichte van sollicitanten die worden doorgestuurd door VDAB

– 2258 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over doorverwijzingen van werkzoekenden naar openstaande vacatures door VDAB

– 2272 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de negatieve houding van werkgevers ten aanzien van sollicitanten die door VDAB worden gestuurd

– 2277 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de studie over doorverwijzingen van werkzoekenden naar openstaande vacatures door VDAB

– 2283 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de voor werkgevers beperkte aantrekkelijkheid van werkzoekenden die door VDAB worden doorverwezen

– 2285 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, we hebben allemaal het onderzoek van de Universiteit Gent gezien waarin staat dat op zijn minst de perceptie bestaat dat wie door VDAB naar werkgevers wordt doorgestuurd, minder kans heeft om aan de slag te gaan en te worden aanvaard.

Het is natuurlijk wel zo dat heel veel werkzoekenden vandaag effectief via sollicitatieopdrachten worden doorgestuurd vanuit VDAB. Werkgevers zouden hen blijkbaar als minder gemotiveerd, minder sociaal en minder goed op te leiden beschouwen. De onderzoekers bevelen een aantal zaken aan, bijvoorbeeld niet meer laten weten aan werkgevers wie werd doorgestuurd door VDAB of daar toch enkele weken mee te wachten nadat de sollicitatieprocedure is afgesloten.

Minister, ik heb daarbij enkele eigen bedenkingen, die ik in de volgende ronde zal toelichten.

Minister, hoe ervaart u de onderzoeksresultaten? Is dat ook uw ervaring op het terrein?

Wat denkt u van de aanbeveling van de onderzoekers, namelijk VDAB niet laten weten dat ze zijn doorgestuurd? Want dat zou mogelijk een impact kunnen hebben op heel uw verhaal rond sollicitatiefeedback.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Collega's, minister, collega Ronse heeft het daarnet al aangehaald. Het onderzoek van Eva Van Belle was duidelijk: mensen die vanuit VDAB worden doorgestuurd, maken minder kans om te worden aangenomen.

Aangezien collega Ronse de situatie heeft geschetst, zal ik meteen overgaan tot de vragen.

Minister, tijdens radio-interviews en in kranteninterviews haalden de mensen aan dat ze zelf niet echt verbaasd waren door de resultaten van het onderzoek.

Hoe staat u zelf tegenover de resultaten van dit onderzoek? Bent u al dan niet verbaasd?

Wat vindt u persoonlijk van het voorstel van de onderzoekster om pas achteraf te communiceren of positiever te communiceren over een doorverwezen kandidaat?

Welke acties zult u ondernemen om de negatieve gevolgen voor de werkzoekenden in dit systeem te voorkomen?

Bent u van plan om ook initiatieven te nemen om het rekruteringsgedrag van werkgevers te ondersteunen of bij te sturen in dezen?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, het is niet nodig dat ik alles nog eens herhaal. Onze fractie vond het in ieder geval opmerkelijk dat uit het onderzoek zou blijken dat werklozen die via doorverwijzing door VDAB solliciteren, minder kans zouden maken op een sollicitatiegesprek. Dat viel ook ons op.

Het is wel zo dat dat experiment betrekking had op één bepaald profiel, namelijk dat van receptionist, zonder specifieke werkervaring of opleiding. De onderzoekster maakte ook zelf een aantal voorbehouden. Desalniettemin vonden wij het toch opmerkelijk, zeker in de huidige tijden van krapte op de arbeidsmarkt.

Ik verwees in mijn vraag ook even naar het artikel in De Tijd van 19 juni, waaruit bleek dat nergens in de eurozone banen zo moeilijk ingevuld geraken als in België. In het eerste kwartaal van 2018 was 3,5 procent van alle jobs vacant, een stijging met 0,3 procent tegenover dezelfde periode vorig jaar. De rol van VDAB wordt dus echt wel belangrijker. Je zou denken dat de werkgevers staan te springen en dat ze met veel interesse de kandidaturen die door VDAB worden gestuurd, bekijken.

De onderzoekster had ook een analyse gemaakt van hoe we dat nu zouden kunnen oplossen. Ze is er voorstander van om enerzijds werkgevers niet langer te melden dat sollicitanten door VDAB werden doorverwezen. Maar anderzijds beveelt ze ook een positieve benadering aan, waarbij VDAB wordt aangespoord om op een positieve manier te communiceren over die doorverwezen kandidaten. Dat lijkt mij een betere benadering.

Minister, hoe reageert u op de bevindingen in het onderzoek? Zult u een vervolgonderzoek laten uitvoeren om na te gaan of dat ook zo is?

Overweegt u een experiment of een definitieve regeling waarbij niet langer aan de werkgever zou worden gemeld dat die sollicitanten door VDAB worden gestuurd?

Zult u sowieso verzoeken om positiever te communiceren over de kandidaten die naar werkgevers worden gestuurd, waarbij hun selectie en geschiktheid in de verf wordt gezet?

Hoever staat u met de afspraken met de werkgeversorganisaties om de sollicitatiefeedback – ook heel belangrijk – vanuit de werkgevers te verbeteren?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Ik zal de inleiding overslaan.

Minister, ten eerste, werklozen hebben VDAB alleen maar nodig als ze echt een probleem hebben om een job te vinden. Want heel wat van de werklozen zoeken zelf een job via hun eigen netwerk, door zelf op zoek te gaan. Het is dus een beperkt aantal mensen die echt de nood hebben om door VDAB te worden begeleid. Dat is één belangrijk element om het rapport te bekijken.

Ten tweede vind ik het ook belangrijk om te weten of dat echt zo is. Mevrouw Talpe gaf het al aan: men heeft één bepaald profiel bekeken. Maar het is toch echt nodig dat we precies weten of het ook juist is dat werkgevers negatiever kijken naar mensen die worden doorverwezen door VDAB of niet. Het lijkt mij essentieel dat we dat weten. Zoals bij de meeste onderzoeken is een van de resultaten dat de onderzoekster bijkomend onderzoek vraagt. Maar in dit geval lijkt het mij zeker nodig, zodat we precies weten – misschien kunnen we dat weten uit ander onderzoek – of men inderdaad negatiever kijkt naar mensen die worden doorverwezen door VDAB.

Ten derde, als we vooraf aangeven wie werd doorverwezen door VDAB, is er bij de werkgever wellicht al meteen een bepaald idee. Is het daarom niet mogelijk om dat achteraf te doen, als men de feedback gegeven heeft? Want dat zou dat al voor een stuk oplossen, lijkt mij.

Ik denk dat ik hiermee al een aantal bijkomende vragen heb gesteld ten opzichte van de vorige sprekers.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): De uitdaging wordt steeds groter.

Ik had de vaststellingen vanuit het doctoraatsonderzoek van professor Van Belle gebruikt om opnieuw te kijken naar het imago van VDAB bij werkgevers en kmo's. Een van de redenen waarom de professor tot de onderzoeksresultaten komt die daarnet werden geciteerd, is dat er vanuit kmo's en werkgevers nog altijd relatief wantrouwig wordt gekeken naar VDAB, als een soort overheidsinstelling die bezig is met uitkeringen, werklozen enzovoort. Maar eigenlijk is VDAB een cruciale actor in de matching van vraag en aanbod op onze arbeidsmarkt, en zou die dus ook voor kmo's en werkgevers in het algemeen een bijzonder belangrijke partner moeten zijn.

Minister, ik heb nog een aantal andere vragen voor u.

Op welke manier ziet u op dit moment de verhouding tussen VDAB en kmo's? Zijn er positieve en negatieve elementen daaromtrent? Er zijn in het verleden al acties ondernomen, onder andere samen met Voka en de UNIZO, om de band tussen VDAB en werkgevers te versterken. Maar misschien ziet u daarin nog een aantal werkpunten?

In hoeverre merkt VDAB dat de bedrijven een beroep doen op hen? Wat is de evolutie op dat vlak? Doet men proactief een beroep op de diensten van VDAB?

Wat onderneemt u om de perceptie van VDAB bij werkzoekenden, zoals de collega's al vroegen, maar ook bij werkgevers, te keren?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Het is duidelijk dat het onderzoek in de pers goed is uitgesmeerd. Ik heb het ook via de pers vernomen.

Mevrouw Talpe heeft het een beetje geduid, maar ik wil het nog wat duidelijker stellen. In het onderzoek werd aan de recruiter voor een specifieke fictieve

vacature, namelijk receptionist in een bouwonderneming, een profielbeschrijving van verschillende werkzoekenden voorgelegd. De recruiter krijgt dus een aantal mensen voorgelegd. In die profielbeschrijving werden zes kenmerken van de werkzoekende aangegeven: het geslacht van de kandidaat, het opleidingsniveau, de jaren voorgaande werkervaring, of die persoon al dan niet had deelgenomen aan vrijwilligersactiviteiten, hoe lang die kandidaat al werkloos is, en of deze kandidaat al dan niet werd doorverwezen door VDAB.

Elke recruiter screende deze informatie voor vijf kandidaten en maakte op basis van die beperkte informatie – dat was hem ook gevraagd – een oordeel rond bijvoorbeeld de motivatie van de kandidaat, en in welke mate hij deze kandidaat zou uitnodigen voor een gesprek, met die beperkte informatie, en of hij die eventueel zou aanwerven in de onderneming. Het onderzoek ging na – dat was de bedoeling – in welke mate de beoordelingen anders waren voor kandidaten waar aangegeven stond ‘doorverwezen door VDAB’ of ‘rechtstreeks gesolliciteerd’.

Ik vind het belangrijk om te benadrukken dat de aangehaalde doctoraatsstudie een eerder theoretische situatie schetst, waarbij slechts één sector wordt belicht voor één specifieke vacature, waarbij dan nog uitdrukkelijk werd gezegd dat er geen opleiding of werkervaring noodzakelijk was. Op basis van die beperkt beschikbare informatie moest je dan een keuze maken. Ik kan u eerlijk zeggen dat ik kan begrijpen dat rechtstreeks solliciteren overkomt als meer gemotiveerd ten opzichte van een kandidaat die wordt doorverwezen door VDAB.

Ik vermoed dat een HR-verantwoordelijke die beslist wie hij of zij zal uitnodigen ook in de realiteit rekening zal houden met kenmerken uit de vacature zelf, zoals bijvoorbeeld het knelpuntkarakter. Maar hier werd abstractie gemaakt van de kenmerken van de vacature zelf. Daarom lijkt mij dat niet de meest sterke vergelijking met hoe het werkelijk gebeurt.

Ook de arbeidsmarktcontext werd niet meegenomen in het onderzoek. En de context van vandaag is – ik moet het jullie niet vertellen – een krapper wordende arbeidsmarkt, waarbij de keuze voor een werkgever steeds minder groot wordt.

Aangezien het onderzoek gebruikmaakt van een fictieve situatie vind ik het belangrijk om het kader van de reële werking van VDAB te schetsen, met name wat sollicitatieopdrachten wel of niet inhouden. Die sollicitatieopdrachten zijn de opdrachten waarbij de werkzoekende effectief de opdracht krijgt om te solliciteren op een welbepaalde vacature. In ‘Mijn VDAB’ kan de werkgever dan kort nagaan of die persoon al dan niet in opdracht van VDAB komt. De meeste werkgevers – en zeker de kmo’s – doen dat echter nooit, in ‘Mijn VDAB’ nagaan of het iemand is die spontaan komt solliciteren of niet. In de meeste gevallen weet de werkgever dus niet dat dat iemand is die in opdracht komt solliciteren.

Is er nog een andere situatie? In 2016 werden er in totaal 96.215 sollicitatieopdrachten gegeven. 40 procent daarvan waren voor vacatures in gedeeld beheer. Dat wil zeggen dat er op voorhand is gesproken tussen de werkgever en VDAB en dat de werkgever uitdrukkelijk vraagt dat VDAB mensen doorstuurt. 40 procent is dus in gedeeld beheer, waarbij de werkgever vraagt om kandidaten door te sturen. En bij 60 procent wordt er niet gezegd dat ze iemand zullen sturen, maar kan de werkgever, als hij dat wil, dat nagaan in ‘Mijn VDAB’.

Mevrouw Claes, u vroeg naar ander onderzoek. Eerder onderzoek van het Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering (VIONA) uitgevoerd door KU Leuven en UGent is vertrokken vanuit werkelijke data van VDAB. Daar vond men een positief effect van doorverwijzing door VDAB op uitstroom naar werk. Ook VDAB ervaarde in het verleden dat de kans op werk, bijvoorbeeld van allochtone werkzoekenden, hoger is wanneer ze worden doorverwezen door VDAB. Het is echter een spijtige, maar correcte vaststelling uit het

onderzoek dat er nog steeds heel wat vooroordelen bestaan ten opzichte van bepaalde uitkeringsgerechtigde werkzoekenden, ondanks het feit dat er daar heel wat talent voor het grijpen ligt.

Zal ik een vervolgonderzoek organiseren? Ik ben niet van plan om een nieuwe onderzoeksoopdracht uit te schrijven. Gezien de VIONA-studie, die veel grondiger en op de gegevens is gebaseerd, lijkt mij dat ook niet nodig. Ik zal de bevindingen uit dit onderzoek wel meenemen. Ik kom daar dadelijk op terug. En als er elders academisch onderzoek is, zullen we dat uiteraard blijven volgen.

Met het geven van sollicitatie-opdrachten bewandelen we momenteel twee paden. Enerzijds wordt de werkzoekende gesterkt in zijn sollicitatie. Door samen met de bemiddelaar te bespreken welke sollicitatie de werkzoekende moet volgen, zal die mee zoeken naar de competenties. De werkzoekende zal beter weten in welke competenties hij of zij sterk is en welke in de verf kunnen worden gezet bij een sollicitatiegesprek. Uiteraard volgt VDAB de werkzoekende daarna ook op, gaat die na of de werkzoekende gesolliciteerd heeft en hoe dat is verlopen.

Anderzijds kan, naar aanleiding van sollicitatiefeedback van de werkgever, de dienstverlening verder worden verfijnd, zowel naar de werkzoekende als naar de werkgever. Ik antwoord hiermee op een vraag van de heer Annouri. Sollicitatieopdrachten zijn ook een instrument om het zoekgedrag van de werkzoekenden te monitoren. Zoals jullie weten, vind ik de feedback van de werkgever zeer belangrijk, zowel wat een betere bemiddeling als desnoods sanctionering betreft.

Aangezien het aantal beschikbare vacatures op onze Vlaamse arbeidsmarkt steeds moeilijker ingevuld raakt, is een doorgedreven samenwerking met de werkgevers meer dan ooit aan de orde. Het is net de opdracht van VDAB om kandidaten gericht te activeren. De samenwerking met de werkgevers is daarin een belangrijk proces.

De doorstroom van sollicitatiefeedback is momenteel nog een werkpunt. Tot nu toe liep dat niet goed. We hebben nu met de werkgeversorganisaties een aantal acties afgesproken. De komende maanden wordt daarvoor een nieuwe contactstrategie van VDAB op poten gezet. Op de vraag van de heer Bothuyne in welke mate VDAB merkt dat bedrijven meer proactief een beroep doen op de diensten van VDAB kan ik u zeggen dat dat effectief het geval is. Ten opzichte van vorig jaar zijn er meer vacatures doorgegeven. Het percentage van vacatures in gedeeld beheer – samen zoeken en effectief vragen om mensen door te sturen – is bijvoorbeeld al 30 procent gestegen ten opzichte van vorig jaar.

Rekening houdend met de bevindingen uit het onderzoek gaat VDAB samen met de werkgeversorganisaties en hun leden in dialoog, om te bekijken hoe er nog verder kan worden gewerkt aan een meer positieve perceptie over uitkeringsgerechtigde werkzoekenden – want dat blijft een probleem, sommige werkzoekenden worden verkeerd gepercipieerd – en hoe het gebruik van sollicitatieopdrachten verder kan worden uitgebouwd ten voordele van alle partijen.

Hierbij worden de aanbevelingen van het onderzoek, bijvoorbeeld door later of meer positief te communiceren bij doorverwijzingen, mee in rekening genomen.

En uiteraard is er nog Focus Op Talent dat we kunnen gebruiken voor het wegwerken van de vooroordelen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, dat is een hele boterham. Een belangrijke ook, want het laat ons toe om de onderzoeksresultaten even in perspectief te stellen.

Als zo'n onderzoek in de pers verschijnt, wordt daar vaak oneer aan gedaan. Men trekt daar een aantal dingen uit, rukt ze uit de context.

Uit uw exposé heb ik alleszins twee zaken begrepen. Eén, het is helemaal niet zeker of die mensen anders worden gepercipieerd door werkgevers, aangezien er op een heel specifiek profiel en een specifieke sector werd gezocht. Twee, het verzwijgen dat de persoon via VDAB werd gestuurd, is onmogelijk in de praktijk, gezien de werkwijze. Het is ook niet aangewezen om dat te doen.

Ik heb verder begrepen dat we desalniettemin heel hard verder zullen inzetten op die sollicitatiefeedback. VDAB en werkgevers zullen nagaan hoe het effectief zit met die perceptie. En als we dingen kunnen verbeteren op dat vlak, zullen we dat ook doen. Want ik denk dat die sollicitatieopdrachten nog altijd een heel belangrijk onderdeel vormen van het activeringsbeleid. Dat is dus allemaal zeer goed.

Ik heb de studie misschien ook wat te snel gelezen. Ik had een wat perfide kanttekening gemaakt. Ik zag er namelijk een wetenschappelijk argument in om passieve en aangepaste beschikbaarheid af te schaffen. Want als een studie aantoonde dat werkgevers mensen die worden doorgestuurd als minder gemotiveerd beschouwen, dan zou je kunnen zeggen: laat ons iedereen verplichten om actief te zoeken naar werk. Laat ons overall actieve beschikbaarheid invoeren. Maar ik zal er dus andere wetenschappelijke lectuur op moeten naslaan om daarvoor nog argumenten te vinden.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord, ook in verband met de verwijzing naar de werkgevers en de rol die zij daarin te spelen hebben.

Ik heb een bijkomende vraag. Wat ik het goed samen dat u zegt dat het onderzoek eigenlijk vooral heel theoretisch is en praktisch dus niet klopt, of dat wat erin beschreven staat, in de realiteit niet het geval is? Zegt u dat?

Want dat vind ik toch wel belangrijk. Het onderzoek toont een paar pijnpunten aan. Het probeert te waarschuwen voor een aantal zaken. Als ik u goed begrijp, zegt u: je moet dat onderzoek in het juiste daglicht zien. In de praktijk gebeurt er niet wat er in dat onderzoek beschreven staat, om die, die en die reden. Is dat inderdaad wat u zegt?

Ik heb een tweede vraag. U gaf zelf aan dat die vooroordelen er effectief zijn. Het vorig onderzoek heeft dat ook aangetoond. Er worden nu dingen uitgerold vanuit VDAB met de werkgeversorganisaties om daar iets aan te doen, om daaraan te werken. Werd er een timing vooropgesteld? Hebt u zicht op concrete acties? Worden daar bepaalde targets gesteld? Want dat komt toch altijd terug naar boven. Die vooroordelen zijn inderdaad hardnekkig. Ik ben dus wel benieuwd of er daarover, behalve een intentieverklaring, concreet iets meer te vertellen valt.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, onderzoeken zijn belangrijk, maar we moeten ze inderdaad in de juiste context plaatsen. Niet alles is even meetbaar. Er zit altijd een zekere relativiteit in. We moeten daar met gezond verstand mee omgaan.

Sommigen zien er inderdaad een verlangen in om daar meteen een afschaffing van de aangepaste beschikbaarheid mee te kunnen lanceren.

Ik denk echter dat we realistisch moeten zijn. Het is ook niet zo dat, omdat we een en ander in vraag stellen wat het rapport betreft, we dat gewoon naast ons moeten neerleggen. Ik denk dat we daarmee moeten omgaan.

Mijn eerste bemerking was ook dat het toch wel raar is in tijden van krapte op de arbeidsmarkt dat werkgevers werkzoekenden op een andere manier zouden bekijken. Daarom is de algemene teneur eigenlijk vooral dat men constant moet werken aan dat imago dat VDAB heeft bij de werkgevers. Ik heb in 2016 ook al een vraag gesteld over wat werkgevers dachten over de kwaliteit van de opleidingen die door VDAB werden verschaft. U herinnert zich het misschien. We hadden opgevangen dat er ook daarbij wat kritische kanttekeningen waren. Mijn vraag is misschien wat naast de kern van deze vraag, maar u hebt ook een gemeenschappelijk kader aangekondigd voor externe kwaliteitszorg voor die beroepskwalificerende trajecten. Ik wou eigenlijk in de marge eens horen hoe het daarmee zit, want dat is toch wel een belangrijk element, ook om dat imago op te krikken.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Minister, bedankt voor uw uitgebreid antwoord, maar ik ben eigenlijk een beetje in de war door uw antwoord. U zei dat het onderzoek theoretisch is en dat u anders werkt. Ik wil gerust aannemen dat men door de andere werkwijze ook andere resultaten heeft. Dan zei u dat het VIONA-onderzoek dat u hebt gedaan, positiever was voor de VDAB-sollicitanten dan voor de anderen. Ik zou graag de referenties van dat VIONA-onderzoek krijgen. Hoe lang is dat geleden? Dat hoeft vandaag niet, maar dan kunnen we dat mee in overweging nemen, kunnen we dat eens lezen. Eerst zei u dus dat het anders is, ten tweede dat het VIONA-onderzoek zegt dat het positief is en het derde element is dat werkgevers toch kritisch zijn ten opzichte van VDAB, dat er voordelen zijn. Dat zijn dus eigenlijk drie verschillende dingen, waardoor ik eigenlijk niet zo goed weet hoe we daar nu naar moeten kijken en hoe we dat nu verder moeten aanpakken ten opzichte van VDAB.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dank u wel voor het antwoord. De vraag was of u nog bijkomende initiatieven plant ten aanzien van werkgevers om de band tussen VDAB en werkgevers te versterken. Er zijn, zoals gezegd, in het verleden al acties geweest met werkgeversorganisaties en anderen, maar misschien ziet u nog nieuwe initiatieven en mogelijkheden daaromtrent.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik hoef eigenlijk niet veel te reageren. Ik zal dat doen op basis van de vraag van mevrouw Claes, omdat ik denk dat dat het duidelijkst is. Mijnheer Annouri, ik verwijs ook naar uw vragen. De situatie is dus daadwerkelijk anders. Je hebt 100 procent sollicitatieopdrachten. 60 procent daarvan... *(Opmerkingen van Yasmine Kherbache)*

De voorzitter: Excuseer me, mevrouw Kherbache, ik dacht dat iedereen hier aanwezig al zijn zegje had gedaan.

Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, ik dank u omdat u toch zag dat ik met een klein vraagje zat. Ik vind het zeer goed dat u wel duidelijk aangeeft hoe dat onderzoek is gevoerd, omdat je toch ook wel moet oppassen met het trekken van veralgemeende conclusies daaruit. Het goede aan onderzoek is natuurlijk dat het soms dan andere vragen oproept. U verwees naar een VIONA-onderzoek. Ik vroeg me af of er in onderzoek al een vergelijking is gemaakt tussen worden doorgestuurd door VDAB en worden doorgestuurd door een derdenorganisatie, om te zien of de resultaten anders zijn. Dan kun je zien of het dan toch vooral de perceptie van VDAB is die primeert, of iets anders.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik kan die vraag meteen meenemen bij het eerste deel. Ik zal eerst de feiten nog eens herhalen. Je hebt 100 procent sollicitatieopdrachten. Bij 60 procent weet de werkgever, als hij het wil, op voorhand of dat een sollicitatieopdracht is. Hij wordt daar niet voor gecontacteerd, maar hij kan dat zien in Mijn VDAB. Bij 40 procent is het eigenlijk al op basis van afspraken tussen werkgever en VDAB, met name dat men geschikte sollicitanten stuurt. Dat is de praktijk. Als dus wordt gezegd dat vandaag de meeste werkgevers weten dat er iemand met een sollicitatieopdracht komt, dan klopt dat niet.

De VIONA-studie waar ik het over heb, is er een van vier jaar geleden. Daarbij werd geen onderscheid gemaakt tussen derden en VDAB.

Ik denk dat het altijd moeilijk is om te veralgemenen. Dat is de moeilijkheid van heel dit gegeven. Uw conclusies zijn juist: een van de dingen die naar boven kwamen uit die VIONA-studie, was dat bepaalde categorieën werklozen méér kans maakten als ze waren gestuurd door VDAB. Kun je daarom zeggen dat dat voor iedereen zo is? Neen, wellicht niet, bij sommigen kan dat negatief overkomen. Het is dus een gevarieerd beeld dat je krijgt. Dat strookt ook met dat derde: bij sommige werkgevers wordt VDAB niet hoog ingeschat. Ze zullen ook hun vacatures niet bij VDAB aangeven. Daar zit je dus in een ander systeem. Het feit dat VDAB, zoals mevrouw Talpe zegt, altijd aan zijn imago zal moeten werken, blijft voor mij zeker gelden. Nog altijd worden niet alle vacatures aan VDAB doorgegeven, hoewel dat eigenlijk verplicht is. Dat gebeurt niet algemeen. Je hebt dus inderdaad die drie aspecten samen. Ik heb ook niet te negatief willen doen over die doctoraatsstudie. Die is waard wat ze waard is. Die studente heeft daar ook niks anders mee bedoeld. Ze zegt wat er is gezegd, en vanuit haar onderzoek trekt ze een aantal conclusies, maar in de praktijk is de situatie enigszins anders.

Wat kunnen we daaruit leren? Wat mij betreft, dat we aan al die elementen moeten blijven werken, aan het imago van VDAB bij de werkgevers. Mijnheer Bothuyne, wat initiatieven betreft, ik denk dat we vandaag zien, en die cijfers heb ik u ook gegeven, dat werkgevers nu sneller naar VDAB komen omdat ze zelf op de markt niks vinden. Vroeger zouden ze misschien veeleer hebben gedacht er te zullen komen met het gewoon in een krant zetten van een vacature, maar ze geraken er niet en proberen andere manieren om de nodige sollicitanten te krijgen, en VDAB lijkt ter zake een betere naam te krijgen dan tot op heden het geval was. Dat is het positieve element, en ik denk niet dat we ter zake nog specifiek verdere acties moeten doen. Er zijn de bestaande acties, met UNIZO, met Voka, met de bouwfederatie en anderen. Die lopen ook goed en we moeten die in elk geval allemaal voortzetten. We moeten dus verder aan dat imago werken. Ik denk dat die sollicitatieopdrachten, zoals hier is gezegd, een belangrijk instrument zijn en dat we met dat instrument moeten voortwerken, zodat dat een win-winsituatie is, voor de werkgever én voor de sollicitant.

Alles bij elkaar, laten we dus meenemen wat we eruit kunnen meenemen, en laten we hard voortwerken, beseffend dat er vooroordelen zijn, beseffend dat het imago van VDAB niet bij iedereen goed is en beseffend dat we daadwerkelijk wel met die sollicitatieopdrachten kunnen werken.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik volg u wat die conclusie betreft. Als er één rode draad is doorheen het doctoraatsonderzoek, dan is het wat u net zegt, dat er op sommige vlakken inderdaad nog wel vooroordelen zijn tegenover mensen die worden doorgestuurd vanuit VDAB. Laat dat dan ook hetgeen zijn dat

we zeker moeten blijven opvolgen, zodat we dat maximaal kunnen tegengaan. We zullen dat blijven opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Het VIONA-onderzoek zal vakantielectuur zijn. Als u die referenties mee zou kunnen laten opnemen in het verslag, dan lijkt dat me wel boeiend.

De voorzitter: Dat wordt gezellig. (*Gelach*)

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het lage aantal vacatures dat VDAB aan werkzoekende 55-plussers bezorgt – 2259 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het voornemen om SWT'ers (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage) te activeren – 2271 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage (SWT) – 2275 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de activering van SWT'ers (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage) – 2284 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Voorzitter, minister, mijn vraag gaat over de activering van 55-plussers, en in het bijzonder de SWT'ers (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage). Ik wil meteen aangeven dat er in de vraagstelling wat verwarring is tussen actieve en passieve beschikbaarheid. Het is al ingewikkeld genoeg met al die systemen, maar ik wou wel aangeven dat ik het in de vraag wel correct zal meegeven.

Die vraag is opgesteld naar aanleiding van de discussie die was gerezen over het sociaal akkoord bij Carrefour. In het debat in de federale Kamer op 14 juni gaf de federale minister van Werk aan dat de groep van de SWT'ers moeilijk aan het werk geraakt omdat nog geen 20 procent van de SWT'ers een vacatureaanbod ontving van VDAB.

Ik heb die opmerking of commentaar van de federale minister van Werk naast het antwoord gelegd dat u hebt gegeven op een schriftelijke vraag die ik heb gesteld over de activering van 55-plussers. In dat antwoord werd geen onderscheid gemaakt tussen SWT'ers en 55-plussers, omdat u aangaf dat het aantal SWT'ers die beschikbaar moeten zijn, te klein is om daar conclusies uit te trekken. Wat wel opviel, is dat vanaf 55 jaar het vacatureaanbod en de sollicitatieopdrachten fors dalen. Dat bevestigt dus een beetje de indruk die de federale minister gaf.

Minister, u hebt daar dan op gereageerd in Terzake. U zei dat het klopt dat die SWT'ers weinig vacatureaanbiedingen krijgen van VDAB omdat uit gesprekken

met VDAB zou blijken dat die groep minder gemotiveerd zou zijn. U stelde dat het dan onverantwoord zou zijn om te investeren in ongemotiveerde mensen en de werkgevers daarmee te confronteren. De mogelijke financiële winst die die SWT'ers zouden hebben als ze opnieuw gaan werken, zou, zo stelde u, te bescheiden zijn. Dat staat toch wel wat haaks op het activeringsbeleid dat we vooropstellen, ook voor de SWT'ers, die aangepast beschikbaar moeten zijn. Vandaar mijn vragen.

Waarop baseert u uw uitspraak? Zijn er empirische gegevens die aangeven dat het geen zin heeft om vacatures te sturen naar de SWT'ers? Is er binnen VDAB of het beheerscomité van VDAB een afgesproken gedragslijn om geen vacatures te sturen naar die mensen?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, mijn focus ligt wat op de andere kant van de discussie. Minister, het gaat inderdaad over die zaak van SWT en Carrefour. In De Zevende Dag hebt u aangekondigd dat u VDAB alsnog de opdracht zult geven om die SWT'ers een job aan te bieden en hen ook daadwerkelijk te schorsen indien ze die job niet aanvaarden. Het klopt natuurlijk dat de activering van de aangepast beschikbare SWT'ers in het verleden weinig resultaat heeft opgeleverd. Bij ons rijst natuurlijk de vraag hoe dat komt. Had men dat niet op een andere manier al wat actiever kunnen aanpakken, zeker met de huidige krapte op de arbeidsmarkt? Dat resultaatgericht werken is toch heel belangrijk voor de activering van een kansengroep wier werkzaamheidsgraad we toch dringend omhoog moeten krijgen.

We zijn dus tevreden dat u toch daadwerkelijk werk zult maken van de activering van die SWT'ers. Het is al gezegd: amper 18 procent krijgt tot op vandaag een jobaanbod vanuit VDAB. Dat cijfer moeten we omhoog krijgen. Dat is ook een Vlaamse bevoegdheid. Dat staat ook los van wat er federaal staat te gebeuren omtrent die SWT-regeling. Dat alles zal natuurlijk gevolgen hebben voor VDAB, die zelf het initiatief moet nemen om die geschikte vacatures te zoeken en aan te bieden, de respons op te volgen en te sanctioneren.

Minister, wat zijn nu de precieze richtlijnen die u zult geven aan VDAB inzake het activeren van die aangepast beschikbare personen? Hebt u kwantitatieve doelstellingen die u wilt meegeven over het aantal te activeren aangepast beschikbaren en vacatures die moeten worden aangeboden? Hoe groot is precies de groep waarop de maatregel betrekking zal hebben? Welke organisatorische gevolgen heeft die opdracht om hen te activeren voor VDAB op het vlak van personeel en financiën? Waarom werd zo lang gewacht om die opdracht te geven om die aangepast beschikbaren wat gericht en assertiever te activeren, en hen bij een gebrek aan medewerking uiteraard te sanctioneren?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, Carrefour heeft het debat over de SWT'ers opnieuw scherpgesteld. Dat heeft gezorgd voor een paar 'amusante' debatten, verhitte debatten bij ons in het parlement en federaal, voor media-optredens, maar vooral heeft het een belangrijke problematiek opnieuw aan de oppervlakte gebracht, namelijk dat we eigenlijk verder aan de slag willen met mensen die op latere leeftijd worden ontslagen wegens allerlei besparingsrondes. Een 55-plusser, een 50-plusser heeft nog altijd heel veel talenten, heeft een meerwaarde voor onze arbeidsmarkt, en het mag niet zijn dat we dan in een soort politiek steekspel terechtkomen waarbij diverse niveaus de zwartepiet naar elkaar doorschuiven. We moeten er gewoon voor zorgen dat die mensen daadwerkelijk verder aan de slag kunnen gaan.

Ik sluit me aan bij de opmerkingen en bij de vragen die de collega's hebben gesteld. Ik vraag eigenlijk vooral een stand van zaken. Hoe zit het nu? Welke concrete maatregelen zult u nemen? Op welke manier zult u dat concreet uitrollen, zodat die mensen naar werk zullen worden geleid en zullen worden geactiveerd, zoals u toen inderdaad in De Zevende Dag hebt gesteld? U had toen trouwens een zeer mooi zomerkostuum aan. (*Gelach*)

Hoe is ondertussen de verhouding met uw federale collega, Kris Peeters, en op welke manier zit u met hem samen? Als ik immers zeg dat het amusant was, dan zeg ik dat inderdaad tussen aanhalingstekens, omdat ik denk dat het belangrijk is, niet het minst voor die mensen, dat er het federale en het Vlaamse niveau goed samenwerken, dat dat op een structurele manier wordt opgevolgd en dat we maximaal naar een zo positief mogelijk resultaat gaan.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, op 24 mei – ik heb het daarnet nog even opgezocht – heb ik een vraag om uitleg gesteld over de beschikbaarheid van werkzoekenden in het SWT-stelsel. Sindsdien is er al heel wat gezegd en verteld over het SWT-gebeuren naar aanleiding van de case-Carrefour. Het goede daaraan is dat het een ruimer debat heeft losgemaakt, waarbij we zowel de federale regelgeving als de Vlaamse dienstverlening tegen het licht kunnen en moeten houden, dat alles met dezelfde doelstelling, namelijk zo veel mogelijk mensen op de arbeidsmarkt actief houden. Er zijn immers heel veel mensen met ervaring die we graag nog veel jaren op de arbeidsmarkt actief willen zien.

Wat ons betreft, zou men bij VDAB dus geen onderscheid mogen maken in wie men voor zich heeft. Of het nu een SWT'er is, die aangepast beschikbaar moet zijn, of iemand die actief beschikbaar moet zijn, ik denk dat het aan VDAB is om een gepast aanbod te doen aan beiden, zowel inzake begeleiding als inzake vacatures. Minister, u had zes weken terug al gezegd dat u op dat vlak een aantal stappen vooruit wou zetten, dus dat is alvast positief.

De aanleiding voor mijn vraag hier vandaag waren een aantal cijfers die u zelf een tijdje terug naar voren had gebracht. U zei dat van de oudere te activeren werkzoekenden 22 procent doorstroomt naar werk. Bij de SWT'ers is dat slechts 2,9 procent. U weet dat we over de motivatie van de werkzoekenden, het systeem van SWT en dergelijke meer voor een stukje van mening verschillen. Wat ons betreft, hebt u daadwerkelijk wortel én stok in handen om die groep te activeren en vooral te begeleiding richting een nieuwe functie, maar dat vergt een aanpak waarbij vanaf dag één aan de betrokkenen duidelijk wordt gemaakt dat het brugpensioen niet meer bestaat en dat SWT in een aantal cruciale elementen verschilt.

In uw communicatie had u zelf aangegeven dat SWT'ers en andere oudere werkzoekenden dezelfde rechten, dezelfde plichten en dezelfde begeleiding krijgen. Dat verwonderde mij een beetje, want u had een paar weken terug in de commissie verteld dat SWT'ers tot op vandaag niet dezelfde begeleiding en hetzelfde aanbod krijgen van VDAB, maar u hebt het misschien over de toekomstige evolutie, de toekomstige opdracht die u aan VDAB zou geven om SWT'ers wel degelijk een kwaliteitsvol aanbod te doen, zowel qua begeleiding als qua passende vacatures.

Wat ons betreft, mag dat uiteraard geen heksenjacht worden. Dat geldt voor alle werkzoekenden. Activeren is begeleiden, is een positieve aanpak om mensen in de richting van de arbeidsmarkt te krijgen. Het is, zoals gezegd, geen heksenjacht.

Minister, welke begeleiding krijgt iemand die in het SWT zit, in de toekomst? In hoeverre verschilt dat eventueel nog van andere oudere werkzoekenden? Hebt u

kennis van het aantal transmissies van de groep SWT'ers die niet ingaat op jobaanbiedingen? Waar gaan eventueel verschillen schuil met de andere oudere werkzoekenden, die niet in SWT zitten? Wat zult u meer doen dan wat tot op vandaag gebeurt om de beide groepen te activeren op de arbeidsmarkt?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik zal uiteraard alles samen behandelen. Ik denk dat we moeten beginnen met het federaal normatief kader inzake beschikbaarheid, dat in 2014 is aangepast. De activering van oudere werkzoekenden werd toen uitgebreid. Een hele hoop oudere werkzoekenden, waaronder die SWT'ers, moesten vanaf dan aangepast beschikbaar zijn. Dat betekent, en het lijkt me toch belangrijk om dat nog eens te onderstrepen, dat ze zich moeten aanbieden als ze worden uitgenodigd door VDAB, dat ze passend werk moeten aanvaarden, dat ze zich bij een werkgever moeten aanbieden als ze daartoe worden uitgenodigd en dat ze moeten meewerken aan een begeleiding. Ze moeten echter níet actief zelf solliciteren. Dat zorgde ervoor dat er tienduizenden werkzoekenden extra in de werkloosheidscijfers terechtkwamen die moesten worden geactiveerd, maar niet zelf actief moesten zijn.

Het federaal kader volgend werd de activeringsleeftijd door VDAB elk jaar mee opgetrokken. Nu, in 2018, moet men tot en met 62 jaar beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt. Op het moment van die federale wijziging werd binnen de raad van bestuur van VDAB in juli 2016 beslist om, rekening houdend met de economische conjunctuur van toen en de federale definitie, aangepast beschikbaren en 55-plussers niet als hoogste prioriteit te behandelen. Daar werd ook een vraag naar gesteld. Op dat moment lijkt dat me logisch. Mijnheer Bothuyne, ik denk dat ik toen ook heb gezegd dat ze dezelfde dienstverlening kúnnen krijgen. Ik heb niet gezegd dat ze dezelfde dienstverlening krijgen. Ze zijn immers anders beschikbaar.

De dienstverlening bestond erin om voor alle 55-plussers zo snel mogelijk na de start van de werkloosheid te bepalen welke dienstverlening nodig was. Voor de inschatting wordt dan rekening gehouden met de afstand tot de arbeidsmarkt, medische problemen, een realistisch jobdoelwit, eigen inspanningen van de werkzoekende, zin om te gaan werken en dergelijke meer. De sociale partners hielden een automatische vacaturematching voor 55-plussers tegen, zodat zij niet op dezelfde manier werden behandeld als andere werkzoekenden, tenzij ze dat zelf uitdrukkelijk zouden vragen. Dat weet u. Dienstverlening is echter veel breder dan alleen vacatures opsturen. Het cijfer van de ontvangen vacatures weerspiegelt dus geenszins de inspanningen die door VDAB worden gedaan voor die groep.

Vandaag zitten we natuurlijk in een andere conjunctuur, een gunstige conjunctuur, en kunnen we het ons niet langer permitteren om de doelgroep niet actief mee op te nemen in onze aanpak. Ik ben dan ook heel blij dat de sociale partners op mijn uitdrukkelijke vraag die automatische vacaturematching nu wél hebben bekrachtigd, en sinds 18 juni van dit jaar is dat opgenomen in de werking van VDAB.

Mevrouw Talpe, er is geen aantal vacatures vooropgesteld, omdat dat altijd op maat is van de werkzoekende en de maat van de ene niet de maat van de andere is. Het aantal is dus afhankelijk van waar je competenties liggen. Verder wordt het begeleidingsproces geoptimaliseerd. Dat weten jullie. Vanaf 1 september 2018 is die nieuwe contactstrategie van kracht. VDAB bouwt ook die digitale dienstverlening uit. Dat weten jullie ook. Dat laat het VDAB-personeel ook toe om zich nog meer bezig te houden daar waar het echt nodig is. Ik denk dat dat zeker ook 55-plussers ten goede kan komen.

Voor het eerst zijn de sociale partners er dus akkoord mee gegaan dat elke werkzoekende toegang zal hebben tot de volledige dienstverlening van VDAB, automatisch. Daarnaast zal een specifiek aanbod voor werkzoekenden met een

grotere afstand tot de arbeidsmarkt zijn geregeld. Hierin kan ook een leeftijdsgericht aanbod worden gegeven.

Het feit blijft echter, en dat vind ik wel belangrijk, dat het ondanks die activeringsaanpak erg moeilijk blijft om mensen in aangepaste beschikbaarheid te activeren. We mogen niet vergeten dat bij Carrefour 80 procent van het loon zou worden behouden zonder te gaan werken. In mei 2018 ging het om een groep van 15.873 werkzoekenden die aangepast beschikbaar zijn. Mijnheer Bothuyne, ik begrijp wat u zegt, maar ik vind eigenlijk nog altijd dat men eerst aan die mensen het signaal geeft dat ze louter vanwege hun leeftijd anders zijn dan de rest van de arbeidsmarkt, en dat ze zeker niet actief moeten gaan zoeken naar werk. Dat is het signaal dat men geeft met aangepaste beschikbaarheid: jij bent al oud genoeg, jij moet niet zelf zoeken. U vroeg me daarnet nog dat ik hun jobs zou geven enzovoort, dat ik hun zou laten weten dat ze wél beschikbaar moeten zijn op de arbeidsmarkt. Zeg dan niet eerst dat ze niet zelf moeten zoeken.

Dat verschil binnen het federaal normatief kader zorgt voor een spijtige vaststelling: 55-plussers die actief beschikbaar moeten zijn, vinden dubbel zo vaak werk als mensen die aangepast beschikbaar zijn. Ik kom daar straks nog op terug. Ik maak straks nog het onderscheid tussen aangepast beschikbaar en SWT. De cijfers tonen aan dat er wel degelijk kansen zijn voor oudere werknemers op de arbeidsmarkt. De werkloosheid in de groepen van de 50- tot 54-jarigen en de 55- tot 59-jarigen daalt al sinds september 2015, niettegenstaande het feit dat de populatie van de 50-plussers steeds groter wordt.

Ook de uitstroom naar werk is enorm gestegen: meer dan 30 procent van de 54- tot 59-jarigen heeft vandaag na een jaar opnieuw werk. Oké, voor diegenen die jonger zijn, die van 50 tot 54 jaar, is dat 50 procent, maar vandaag is dat toch ook al 30 procent voor de 54- tot 59-jarigen. Ik denk dus dat we moeten stoppen met een onderscheid te maken en de boodschap mee te geven dat ze niet meer gewenst zijn op de arbeidsmarkt. Met VDAB blijven we inzetten op activering. De cijfers tonen aan dat een stapsgewijs verhoogde activeringsleeftijd werkt, alsook het gestaag afbouwen van de vervroegde uitredingsstelsels.

Daarenboven is het voor een groep binnen die aangepast beschikbaren, namelijk de SWT'ers, bijna onmogelijk om hen te motiveren en te begeleiden naar een nieuwe job. Ze maken immers gebruik van een wettelijk systeem waardoor werken niet voldoende loont in vergelijking met de uitkering die ze krijgen. We zien dat ook in de cijfers. Mensen met aangepaste beschikbaarheid maar zonder SWT, die nét dezelfde rechten en plichten hebben, vinden zes tot zeven keer meer een nieuwe job dan mensen in SWT. SWT wordt spijtig genoeg niet afgebouwd zoals afgesproken, hetgeen een negatieve impact blijft hebben op de werkzaamheidsgraad. Ook blijven we werkgevers sensibiliseren om vooroordelen uit de wereld te helpen, maar een systeem als SWT spreekt natuurlijk eigenlijk heel ons discours tegen dat 55-plussers nog altijd genoeg competenties hebben en nuttig kunnen zijn op de arbeidsmarkt. Mijn boodschap is dus inderdaad dat we met VDAB die mensen vandaag wél kunnen helpen. De cijfers tonen aan dat het lukt. SWT is echter een rem op de activering. Ik denk dat niemand dat nog kan ontkennen. Ik ben dan ook vragende partij om de federale regelgeving aan te passen, en aldus die mensen in SWT alle kansen te geven die ze verdienen op de arbeidsmarkt. Dat die mensen een premie kunnen krijgen als ze worden ontslagen, daarover gaat het niet, maar geef hun geen apart statuut. Daarover gaat het wel.

Vandaag kent VDAB weinig doorverwijzingen van 55-plussers naar de Controle-dienst. Dat was ook nog een vraag. Ik heb dus echter gevraagd aan VDAB om een snelle, intensieve en strikte opvolging en desnoods schorsing van die werkzoekenden te verzekeren, los van het feit dat we die werkzoekenden initieel door SWT een volledig verkeerde boodschap hebben meegegeven.

Mijnheer Annouri, u vraagt overleg met Kris Peeters. Ik kan u zeggen dat dat niet voor de activering is: dat is volledig mijn bevoegdheid. De vraag om te stoppen met SWT heb ik uitdrukkelijk gesteld. Wat het dossier van Carrefour betreft: op 10 juli is er overleg tussen de regionale en de federale minister.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, dank u voor het uitgebreide antwoord. Ik denk dan dat ik uit dat antwoord kan afleiden dat wat u in Terzake hebt gezegd, dan een algemene kritiek was op SWT, maar dat het dus niet klopt dat men binnen VDAB op basis van een aanvoelen of een indruk de mensen bewust minder vacatures stuurt. Ik heb u echt zo zorgvuldig mogelijk proberen te citeren. U zei dat bewust niet te doen, omdat u dan ongemotiveerde mensen stuurt. Voordien, in 2016, gaf het beheerscomité aan dat dat geen prioriteit was. Dat gaat over 2016, dus ik neem aan dat men dat nu zal bijsturen. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Dat lijkt me immers essentieel. Ik vind het zeer unfair tegenover 55-plussers. Dan gaat het niet over SWT'ers of anderen, want dat is dan een bijkomende vraag. Als we kijken naar het vacatureaanbod en de sollicitatieopdrachten, dan blijkt op basis van de cijfers die ik van u heb gekregen, dat dat vacatureaanbod vanaf 55 jaar echt ineens stort. Van de 50- tot 54-jarigen kregen na een half jaar nog 1079 een aanbod, met 86 sollicitatieopdrachten. Bij de groep van 55- tot 59-jarigen was dat 200. Dat is 5 keer minder. De 60-plussers zijn eigenlijk opgegeven: die kregen maar 3 vacatureaanbiedingen. Dat blijft zo. Dat is de lijn die men aanhoudt. Als we weten dat 55-plussers het sowieso moeilijker hebben op de arbeidsmarkt, zou VDAB ter zake net een tandje moeten bij zetten en meer aanbiedingen moeten doen, omdat hun kansen sowieso al kleiner zijn. Ze zouden dat net moeten overcompenseren in plaats van minder aanbiedingen te geven.

Als we die groep echt willen activeren, is mijn vraag of het dan ook de bedoeling is het vacatureaanbod en het aantal sollicitaties fors te verhogen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik denk dat het buiten kijf staat dat we 55-plussers alle kansen willen geven. De wil om hen te activeren, is er. Dat is niet enkel in hun belang, maar zeker ook in het belang van de werkgevers met vele openstaande vacatures die met de handen in het haar zitten. Dat staat eigenlijk los van het statuut.

Ik geef toe dat dit natuurlijk niet de meest evidente uitdaging is als de federale overheid wat op de rem staat. Ik heb in mijn initiële vraagstelling al aangegeven dat dit er ons natuurlijk niet van mag ontslaan actie te ondernemen. We moeten het maximale doen om hen te activeren. Dat geldt voor de mensen met een actieve beschikbaarheid, maar ook voor de mensen met een aangepaste of zelfs passieve beschikbaarheid. Ik begrijp best dat het een uitdaging is de aangepast beschikbaren te activeren en dat niet iedereen meewil, maar we moeten roeien met de riemen die we hebben.

Minister, u hebt heel wat maatregelen opgesomd. Ik kijk alvast reikhalzend uit naar de digitale dienstverlening vanaf 1 september 2018. Ik heb hoge verwachtingen. De woordvoester van VDAB heeft overigens het argument aangehaald dat we ons niet mogen focussen op het aanbieden van vacatures, maar dat er voor 55-plussers ook opleidingen en stages zijn. Ze heeft natuurlijk gelijk, want het activeringsproces is ruimer dan dat. Zult u met betrekking tot de opdracht de aangepast beschikbaren te activeren ook rekening houden met het aanbieden van opleidingen en stages?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat we, over alle partijgrenzen heen, de mening delen dat 55-plussers een meerwaarde op onze arbeidsmarkt zijn. Ik heb u duidelijk horen zeggen dat die talenten niet verloren mogen gaan. Dat ligt in de lijn van wat u, volgens mij niet zonder eigenbelang, altijd hebt gezegd.

Mijn bijkomende vraag sluit aan bij wat mevrouw Kherbache heeft aangehaald. U wilt meer vacatures en sollicitatieopdrachten voor 55-plussers. Op welke wijze wilt u dit doen? Hoe wilt u dat uitrollen? Dat is een van de meest cruciale vragen waarop we een antwoord moeten krijgen. We kunnen het er allemaal over eens zijn dat die talenten aan de bak moeten komen, maar we moeten er ook voor zorgen dat ze kansen krijgen. Dat is nu onvoldoende het geval.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij met de stappen die vooruit worden gezet. Zowel tegen de sociale partners als tegen VDAB hebt u in uw communicatie wel degelijk verklaard dat de huidige groep van 55-plussers en SWT'ers dezelfde plichten hebben en begeleiding krijgen. Dat is in de feiten natuurlijk niet helemaal het geval. Dit wordt weerspiegeld door de doorstromingsresultaten naar werk van de twee onderscheiden groepen.

Het zou, zoals mevrouw Talpe heeft gezegd, de bedoeling moeten zijn dat de Vlaamse overheid en VDAB binnen het bestaande kader van de reeds afgesproken federale hervormingen, die in onze ogen in de toekomst nog wat verder mogen gaan, het maximum moeten doen om die mensen op de arbeidsmarkt actief te houden.

Ten aanzien van de SWT'ers is het signaal dat u, VDAB en de vakbonden en bedrijven die in een herstructureringsplan actief zijn, geven, natuurlijk bijzonder belangrijk. Bruggensioen bestaat al lang niet meer. Iedereen die de term blijft gebruiken ten aanzien van SWT'ers die aangepast beschikbaar moeten zijn, creëert bij de betrokkenen een verkeerde perceptie. Wat ons betreft, betekent aangepaste beschikbaarheid wel degelijk dat iemand beschikbaar moet zijn en dat VDAB beschikbaar moet zijn om hem de gepaste begeleiding en eventueel passende vacatures aan te bieden. Wat ons betreft, is het verschil met de actieve beschikbaarheid ondergeschikt aan de plicht van VDAB ook voor deze groep zijn werk te doen. Ik hoop dat dit nu zal gebeuren.

Minister, kunt u misschien nog wat meer duiding geven bij de concrete afspraken en milestones die worden vooropgesteld om de dienstverlening verder uit te rollen? Ik heb begrepen dat u een principieel akkoord met de sociale partners hebt om verder te gaan. Misschien kunt u nog wat duiding bij de concrete uitrol geven.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, heel dit verhaal heeft soms iets surreëls. We zijn hier nu allemaal blij omdat u hebt aangekondigd dat u er alles aan zult doen om de mensen in het SWT aan een job te helpen. Tegelijkertijd beseffen we met zijn allen dat het kader waarbinnen u en alle medewerkers van VDAB moeten werken eigenlijk compleet op niets trekt.

Dat kader is indertijd gemaakt in een periode van laagconjunctuur. Er is toen beslist de 55-plussers, die moeilijk aan de bak kwamen, niet meer lastig te vallen, niet actief naar werk te laten zoeken en ook niet continu te controleren. Er was op dat moment nu eenmaal weinig werk. Op dit ogenblik leven we echter in een megahogconjunctuur. We hebben het in deze commissie net gehad over de actieve arbeidsmigratie, de laatste concentrische cirkel. We mogen die mensen

echter niet doodzwijgen. Ik ben het ermee eens dat we ze nu activeren en dat we hier nu vaart achter zullen zetten. Dat is goed, maar we mogen de olifant in de kamer niet doodzwijgen.

Dit is een uniek moment. De premier is met zijn arbeidsdeal naar voren gekomen. Vlaanderen heeft twaalf punten naar voren geschoven. Het zou me enorm plezieren indien deze commissie, oppositie en meerderheid samen, u een signaal geven. Ik laat het aan de vraagstellers over voor hun slotreplieken. Dit is een vraag aan alle commissieleden. De federale overheid moet die kaders voor aangepaste en passieve beschikbaarheid afschaffen. We moeten vertrouwen stellen in VDAB, die zelf wel weet wat de afstand tot de arbeidsmarkt is en die zelf kan bepalen welk maatwerk er is. Kunnen we de afspraak maken dat signaal hier collegiaal te geven? Ik denk dat dit niet meer dan normaal zou zijn. Ik blijf erbij dat het surrealistisch is dat ik in tijden van hoogconjunctuur een zo simpele en vanzelfsprekende vraag moet stellen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Bothuyne, eerst en vooral zal ik niet meer op mijn communicatie ingaan. Volgens u is mijn communicatie anders dan ik heb gezegd, maar we gaan het daarbij laten – we agree to disagree. Ik denk dat ik weet hoe ik communiceer, maar ik heb de indruk dat u soms beter weet dan ik wat ik heb gecommuniceerd.

Mevrouw Kherbache, in 2016 is, voor alle duidelijkheid, een beslissing genomen die niet is veranderd. Tot nu toe was dat geen prioriteit en werd iedereen enkel uitgenodigd op basis van wat ik daarnet heb vermeld, namelijk motivatie om te werken, ziekte, profiel en dergelijke. Er werd enkel dienstverlening verstrekt aan de mensen die het echt wilden en echt een andere job zochten. Daar staken ze tijd in, want als iemand zei dat het voor hem niet hoefde, moest er misschien geen tijd in worden gestoken. Dat was de filosofie van de raad van bestuur.

Op 18 juni is de eerste verandering gekomen. Dat geldt niet voor alle 50-plussers. Ik heb het over de aangepast beschikbaren. Het gaat om de 55-plussers. Vroeger waren dat de 52-plussers, maar die leeftijd is opgetrokken. Er is nu een aangepaste wijze om hen te benaderen. Er was, bijvoorbeeld, geen automatische vacaturematching, maar dat is op 18 juni veranderd.

Mevrouw Talpe, wat nu verandert, is dat dezelfde dienstverlening, met de nieuwe contactstrategie, vanaf 1 september 2018 voor iedereen geldt. De nieuwe contactstrategie zal ook werken voor wie aangepast beschikbaar moet zijn. Er zijn geen milestones. Alles gebeurt in functie van het maatwerk dat moet worden geleverd. Dat kan ook een opleiding, stage en dergelijke zijn. Het zal op dezelfde wijze gebeuren voor SWT'ers en niet-SWT'ers.

Ik ben het er met iedereen over eens dat we 55-plussers alle kansen moeten geven. Ik wil daar het maximum voor doen, maar ik hoop dat iedereen het dan ook met mij en met de heer Ronse eens is dat we hun geen verkeerd signaal mogen geven. We mogen niet zeggen dat ze geen job moeten zoeken. We moeten de werkgevers niet zeggen dat ze vanwege hun leeftijd een aparte categorie vormen. Dat is het signaal dat wordt gegeven. Ik hoop dat iedereen de federale overheid effectief mee dat signaal wil geven.

Mijnheer Bothuyne, brugpensioen bestaat wel nog. U moet de federale ministeriële besluiten maar eens nalezen. Soms gaat het om SWT, maar heel regelmatig gaat het ook om brugpensioen. In naam bestaat het brugpensioen nog wel.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, als het om duidelijke signalen gaat, denk ik dat dit het moment is om VDAB duidelijk te laten maken dat we 55-plussers alle kansen willen geven. De discussie over de SWT'ers, bijvoorbeeld dat ze minder gemotiveerd zijn omdat ze een premie krijgen, en over het federaal kader zijn het punt niet. Het punt is dat we ten aanzien van de grootste groep het sterkste signaal moeten geven. U neemt de groep van de SWT's zelfs niet meer als een aparte groep in uw antwoorden op, want die groep is te klein om er relevante zaken over te zeggen. Ik hoop dat u dat in de toekomst wel zult doen. Voor de grootste groep, de 55-plussers, stuikt het aanbod in elkaar. Dat zijn niet de SWT'ers. *(Opmerkingen)*

Ik hoop dat echt. Het sterkste signaal dat we moeten geven, is dat de 55-plussers beschikbaar moeten zijn en dat we in hun talent geloven, maar dat VDAB ook massaal op vacatureaanbiedingen en op gerichte opleidingen moet inzetten om die groep alle kansen te geven.

Minister, ik kijk al uit naar een vervolgvraag. Op dit vlak steun ik u. Ik vind dit essentiëler dan het federaal gehakketak over een kleine groep die in het kader van een collectief ontslag wordt ontslagen en een premie krijgt om hun huis te kunnen afbetalen en de studies van hun kinderen te kunnen betalen. Daar gaat het niet om. We moeten de activering op het niveau van de Vlaamse overheid effectief aanscherpen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Mijnheer Ronse, uw oproep is een verdienstelijke poging. Ik werd bijna licht geëmotioneerd door de wijze waarop u dat hebt gebracht. De federale overheid moet haar huiswerk maken. Tot daar volg ik uw oproep. Er is de arbeidsdeal, waaraan we voluntaristisch moeten meewerken. We kunnen dan stappen in allerlei richtingen zetten.

Minister, het gaat, zoals u hebt gezegd, om de activering, maar ook om de opleidingen voor 55-plussers. Die werkzaamheidsgraad moet omhoog. Op dat vlak hebt u van ons alle steun. De Vlaamse overheid moet echter haar beste beentje voorzetten. Wat we nu al kunnen doen, moeten we uiteraard ook effectief doen. We moeten niet enkel naar de overkant kijken en zeggen dat onze handen voorlopig gebonden zijn. Ik denk dat we ook onze eigen verantwoordelijkheid moeten nemen.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik denk dat we met zijn allen drie signalen moeten uitzenden. Het eerste signaal gaat naar de 55-plussers. Er is ruimte voor hen op de arbeidsmarkt. Hun talenten zijn nog nodig. Ze moeten solliciteren, want het is belangrijk dat ze hun steentje blijven bijdragen en wij zullen dat mee ondersteunen. Het tweede signaal gaat naar VDAB. VDAB moet ervoor zorgen dat er meer kansen komen. Er moeten voor die bepaalde groep meer sollicitaties en vacatures komen. Het derde signaal gaat naar de werkgevers. We mogen niet vergeten dat deze o zo belangrijke groep nog veel met discriminatie wegens de leeftijd te maken krijgt. Het belangrijke signaal aan de werkgevers is dat ze moeten stoppen met enkel en alleen op basis van leeftijd te discrimineren.

Als we hier met zijn allen werk van willen maken, zullen we op die drie sporen heel duidelijke signalen moeten geven. Dat lijkt me veel nuttiger en efficiënter dan een zwartepietspelletje tussen de federale overheid en de Vlaamse overheid.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, of het brugpensioen voor u of voor anderen nog bestaat, doet er eigenlijk niet veel toe. We moeten vooral een signaal geven. We hebben het SWT en we moeten de min- en pluspunten van dat

systeem maximaal gebruiken om ons doel te bereiken, namelijk zo veel mogelijk mensen op de arbeidsmarkt houden. Wat dan verder zal gebeuren met het federaal kader waarbinnen we werken, zullen we op dat ogenblik wel vaststellen.

We kunnen als Vlaamse overheid heel belangrijke signalen geven. Ik ben eigenlijk zeer blij dat u vandaag het signaal geeft dat de dienstverlening door VDAB wordt uitgebreid en verzekerd voor alle 55-plussers. Het is, om even de taal van de heer Ronse te gebruiken, natuurlijk bijna surrealistisch dat we dat pas nu doen. We zitten niet sinds vorige week met een krappe arbeidsmarkt: we zitten daar al jaren mee. De arbeidsmarkt wordt steeds krappere en pas nu zullen we de 55-plussers op een aangepaste wijze naar werk begeleiden.

Ik wil nog een punt maken. Ik denk dat het wel degelijk nodig is om 55-plussers op een aangepaste manier te begeleiden, maar dat is een verantwoordelijkheid van VDAB. Een 55-plusser heeft recht op en heeft een andere aanpak en begeleiding nodig dan een 27-jarige die pas zijn eerste werkervaring achter de rug heeft. VDAB moet ook ten aanzien van de 55-plussers een aanpak op maat voorstellen.

Minister, we kunnen als Vlaamse overheid nog meer doen. U hebt hier al op gezinspeeld in andere discussies. We kunnen, bijvoorbeeld, de loonkost voor 55-plussers nog verder verlagen. Ook op dat vlak kunnen we nog stappen vooruit zetten. Zowel voor een betere, uitgebreidere werking van VDAB als voor een verdere verlaging van de loonkost voor 55-plussers zult u in mijn fractie steeds een partner vinden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de voorstellen van Verso (Vereniging voor Social Profit Ondernemingen) om de arbeidsmarktgerelateerde knelpunten in de socialprofitsector aan te pakken – 2282 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Voorzitter, we hebben het hier al vaak over de krapte op de arbeidsmarkt gehad. In de bundel die de Vereniging voor Social Profit Ondernemingen (Verso) heeft gemaakt, worden we geconfronteerd met de krapte op de arbeidsmarkt in de welzijnssector. Dat heeft een extra dimensie, want daar worden niet enkel werknemers, werkgevers en VDAB mee geconfronteerd. De welzijnssector dreigt in een bepaalde situatie terecht te komen.

We spreken vaak over het ontstaan van wachtlijsten omdat er te weinig plaats is. We dreigen naar een situatie te evolueren waarin een aantal mensen enkel in een rusthuis, een gehandicaptenvoorziening of eender welke plaats in de welzijnssector kunnen worden opgenomen indien er voldoende handen zijn. Dat is natuurlijk een situatie die niemand van ons wil.

Als een dergelijke situatie zich in de gewone economie voordoet, kan er minder worden geproduceerd en dat drukt natuurlijk op onze welvaart. De krapte op de arbeidsmarkt in de welzijnssector drukt echter op ons welzijn en ik denk dat we dit zeker moeten voorkomen. Ik vind het dan ook belangrijk dit thema hier te berde te brengen.

In de nota van Verso staan tien heel concrete voorstellen om dit verder aan te pakken. Verso vraagt de Vlaamse Regering om de beleidsdomeinen Welzijn, Onderwijs en Werk de handen in elkaar te laten slaan. Die drie beleidsdomeinen moeten die heel concrete voorstellen samen bekijken en hier een antwoord op

vinden. Dit is immers niet enkel een probleem voor het beleidsdomein Werk, maar ook voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn.

Minister, ik heb mijn vraag om uitleg heel algemeen opgesteld, maar ik hoop dat u concrete antwoorden op de tien voorstellen hebt. Ik zou echter van de gelegenheid gebruik willen maken om nog twee slides uit het rapport onder de aandacht te brengen.

De verhouding tussen het aantal jongeren en ouderen die in de sector actief zijn, ligt heel anders dan in andere sectoren. Er zijn veel minder jongeren en veel meer ouderen in de sector actief. Hierdoor zal de krapte op de arbeidsmarkt de komende jaren nog veel meer toenemen dan in andere sectoren.

Op een tweede slide die ik in mijn vraag om uitleg onder de aandacht wil brengen, staat dat er in 2016 nog 7,1 werkzoekenden op een vacature ingingen. Nu, slechts twee jaar later, zijn dat nog 5,1 personen. Op twee jaar tijd gaat het om twee mensen minder per vacature. Ik vind dat een enorme daling, zeker voor knelpuntberoepen. Voor zorgkunde gaan slechts 2,5 mensen op een vacature in. Dat zijn alarmerende cijfers waar de drie beleidsdomeinen samen de schouders onder moeten zetten.

Ik kijk misschien al heel ver, maar dit zal het punt zijn waar we als Vlaamse overheid tijdens de volgende legislatuur of tijdens de komende tien jaar een antwoord op zullen moeten formuleren.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, ik kan eigenlijk heel kort zijn. Ik heb de brief uiteraard gezien. De brief was gericht aan de minister-president, maar minister Crevits, minister Homans, minister Vandeurzen, minister Gatz en ikzelf hebben een kopie ontvangen. We hebben dan ook besloten een gezamenlijk antwoord op te stellen.

Op 8 juni heeft een eerste interkabinettenwerkgroep vergaderd. Minister Vandeurzen heeft dit georganiseerd, maar wij hebben hier uiteraard actief aan deelgenomen. Daar is het initiatief verder geconcretiseerd om te proberen een gezamenlijk antwoord te formuleren. Zodra we dat hebben, zullen we ook gezamenlijk overleg met Verso plegen.

Ik zal niet op het gedeelte over het beleidsdomein Werk ingaan, want we spreken nog met de andere kabinetten over een gezamenlijk antwoord. Ik denk dat het eerlijk en conform de gemaakte afspraken is nu te zeggen dat we dit als een geheel en niet punt per punt behandelen.

Er is nog een ander aspect. Ondertussen hebben we de VIA5-akkoorden (Vlaams intersectoraal akkoord). Over de uitdagingen op het vlak van personeel waarmee de socialprofit-sector wordt geconfronteerd, hebben we samen met de kabinetten van minister Vandeurzen en minister Crevits en met VDAB, op 11 juni 2018 overleg met Zorgnet gepleegd. Tijdens dat overleg met Zorgnet hebben we verkend hoe de reeds bestaande samenwerking verder kan worden geoptimaliseerd, welke knelpunten er nog zijn en hoe we die knelpunten kunnen oplossen. De eerste stap naar een optimale afstemming van de initiatieven tussen de verschillende beleidsdomeinen en de sector is gezet. Na de zomervakantie zal dat overleg worden vervolgd. We hadden Verso uitgenodigd voor dat overleg met Zorgnet, maar Verso is hier niet op ingegaan. (N.v.d.r. Het kabinet van minister Muyters heeft gevraagd te laten toevoegen "dat naar aanleiding van een vraag van Verso over dit verslag en na verificatie gebleken is dat de organisatie niet uitgenodigd werd voor voornoemd overleg maar louter geïnformeerd zou worden over de resultaten van de besprekingen".)

Mevrouw Claes, ik deel de bekommernissen die u naar voren hebt gebracht. We hebben geprobeerd oplossingen te vinden, maar ik wil u vragen nog even geduld te hebben. We zullen met de Vlaamse Regering een antwoord aan Verso formuleren. We zullen er uiteraard voor zorgen dat dit u ook ter ore zal komen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Minister, er rest me enkel de vraag of dit nog voor de zomervakantie zal gebeuren. Is dat de timing die de interkabinettenwerkgroep volgt of zal het voor na de zomer zijn? Dat zou anders ook vakantielectuur worden.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Dat is altijd moeilijk te voorspellen. Als er een consensus over het antwoord is, kan het nog voor de zomervakantie. Is die consensus er niet, dan zal het voor na de zomer zijn. Ik weet het niet. De interkabinettenwerkgroep heeft vergaderd en ik weet dat er nog opmerkingen over het ontwerp zijn gemaakt. Indien die opmerkingen snel kunnen worden verwerkt, kunnen we hiermee verder. Ik kan dat alleen beslissen voor mezelf en niet voor mijn collega's.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het Myrrha-project (Multi-purpose hYbrid Research Reactor for High-tech Applications)
– 2215 (2017-2018)**

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, dit is een vraag om uitleg over het Multi-purpose hYbrid Research Reactor for High-tech Applications-project (Myrrha-project), iets waarover we hier nog niet vaak hebben gediscussieerd.

Een van de grootste onderzoeksinstellingen in Vlaanderen is het Studiecencentrum voor Kernenergie (SCK) in Mol. Deze onderzoeksinstelling heeft wereldfaam en plaatst ons land nog steeds op de eerste rij met betrekking tot nucleair onderzoek. De onderzoeksreactor BR2 speelt hierin een cruciale rol. Een eerste belangrijke taak van de onderzoeksreactor is de bestraling van materialen in het kader van veiligheids- en integriteitsonderzoek, maar daarnaast staat de onderzoeksreactor ook in voor de productie van halfgeleiders en van radio-isotopen voor medische toepassingen. Wat dat laatste punt betreft, kan met de hulp van de reactor BR2 aan de volledige wereldvraag naar radio-isotopen worden voldaan. Er zijn momenteel nog een aantal andere dergelijke reactoren actief, maar het SCK staat momenteel in voor ongeveer 50 procent van de wereldproductie. Ook 25 procent van de halfgeleiders, die nu erg vaak worden gebruikt in toepassingen voor hernieuwbare energie, komt uit de reactor BR2.

Op dit moment mag de reactor BR2 tot 2026 worden uitgebaat. Het SCK maakt zich sterk dat de uitbating daarna nog tot 2036 zal kunnen worden verlengd. Toch bereidt het SCK al verschillende jaren de opvolger van de reactor BR2 voor. Dit is het Myrrha-project.

De reactor is uniek, want het zal de eerste reactor zijn die door een deeltjesversneller wordt aangedreven. De deeltjesversneller moet dus voor de nodige deeltjes zorgen die de splijting aan de gang houden.

Andere verschilpunten met de traditionele kernreactoren die nu gebruikt worden, is dat de reactor minder splijtbaar materiaal bevat en dus aanleiding zal geven tot minder afval. Ook zal de reactie makkelijker te controleren zijn omdat de splijting onmiddellijk stopt als de deeltjesversneller wordt gestopt.

Na verschillende jaren van voorbereidend werk is het Myrrha-project nu in de fase gekomen dat de eerste onderdelen voor de proefopstelling besteld moeten worden. Die bestellingen kunnen echter alleen worden geplaatst als er duidelijkheid en zekerheid is over de financiering van het project op langere termijn, omdat heel wat cruciale onderdelen een leveringstermijn van meer dan één jaar hebben. Hoewel in het federale regeerakkoord is afgesproken om het Myrrha-project progressief te blijven ondersteunen om zo de excellentie in het nucleair onderzoek te behouden, is de langetermijnfinanciering op dit moment nog steeds niet rond.

Vanuit Vlaanderen zijn we uiteraard ook bevoegd voor fundamenteel en toegepast onderzoek. We stellen ons de vraag of er vanuit het beleidsdomein innovatie geen linken te vinden zijn met dit Myrrha-project, waardoor de Vlaamse overheid eventueel middelen zou kunnen uittrekken of participeren in dit onderzoeksproject en zo mee de toekomst van dit unieke project helpen verzekeren.

Minister, het SCK is een onderzoeksinstelling die ressorteert onder de Federale Regering en gefinancierd wordt met hoofdzakelijk federale financiële middelen, maar waarvoor ook Europese middelen worden gebruikt. Zou het mogelijk zijn dat de Vlaamse Regering participeert in dit project, met innovatiemiddelen, om zo de toekomst van dit onderzoeksproject en de bijhorende werkgelegenheid in Vlaanderen te garanderen?

Heeft de Vlaamse overheid al een onderzoek gedaan naar de waarde van het Myrrha-project, het belang ervan voor Vlaanderen en de eventuele meerwaarde van een financiële participatie in dit onderzoeksproject?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik kan heel kort zijn. Zoals u zelf heel duidelijk hebt aangegeven, is het een federale instelling. De vraag is of wij daar vanuit Vlaanderen steun aan kunnen geven. Ja, dat kunnen wij. Wij kunnen uiteraard investeren in onderzoek. Zo zouden we specifieke dingen die extra moeten gebeuren, kunnen doen. Want dan komt dat onder de algemene bevoegdheid voor wetenschappelijk en technologisch onderzoek. Maar ook vanuit onze bevoegdheid voor wetenschappelijk onderzoek in het kader van andere eigen bevoegdheden zouden we zaken kunnen doen. Dan treden we natuurlijk niet in de plaats van wat er op het federaal niveau moet gebeuren. De miljarden euro's die er nodig zijn om te doen wat er moet worden gedaan op het SCK, kunnen wij moeilijk vanuit wetenschappelijk onderzoek verantwoorden en daarvoor in de plaats treden van het federale niveau.

Zo kom ik bij uw tweede vraag. Wij hebben vorig jaar aan het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) de opdracht gegeven om een evaluatie te maken van de wetenschappelijke waarde van de technologie en het valorisatiepotentieel. Die evaluatie is gemaakt met inbreng van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) en ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV). Ik kan u die spijtig genoeg niet bezorgen, omdat ze vertrouwelijke informatie bevat.

In elk geval moeten we hier onthouden dat het eerst en vooral moet worden beslist op federaal niveau. En dan kunnen wij misschien, in functie van mogelijke deelprojecten, additioneel hier en daar iets doen, als dat op zich een waarde heeft. Maar als het federale niveau niet beslist, als het hoofdproject niet gedaan wordt, moeten wij niet beginnen met bijkomende projecten.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U kunt de evaluatie die werd gemaakt door EWI niet vrijgeven. Ik heb daar alle begrip voor, maar misschien kunt u wel iets zeggen over de conclusies die EWI daaruit heeft getrokken?

Het is positief dat u aangeeft bereid te zijn om te onderzoeken of en op welke manier Vlaanderen kan participeren, weliswaar niet eenzijdig, enkel in het kader van de beslissing die ook op federaal vlak moet worden genomen. Er is daaromtrent ook in het regeerakkoord een en ander afgesproken. Ik hoop dat de federale collega's ook hieromtrent de knopen kunnen doorhakken.

Het feit dat Vlaanderen zich wil engageren om eventueel in een volgende stap specifieke concrete projecten mee te financieren, is een positief element om die besluitvorming te versterken.

Ik heb nog een laatste vraag. U hebt het over mogelijke projecten. Is er in het kader van de studie van EWI al onderzocht wat die concreet zouden kunnen zijn? Op welke manier zou Vlaanderen concreet kunnen bijdragen?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik ondersteun deze vraag, deze oproep. Misschien zijn we wat afhankelijk van het federale niveau, maar als we iets kunnen doen rond wetenschapsbeleid, kan Vlaanderen hierin zeker een voortrekkersrol spelen omtrent deze techniek.

Ik heb daarover begin maart een schriftelijke vraag gesteld. Ik vroeg u toen naar wat voor ons de toegevoegde waarde was van European Organization for Nuclear Research (CERN). U hebt toen geantwoord dat het inderdaad een toegevoegde waarde is om daarin mee te investeren. Er is toen ook de link gemaakt tussen CERN en het Myrrha-project. Op de verschillende domeinen is er qua wetenschap en innovatie wel degelijk een relevante link. Ik vind het heel belangrijk dat we daarin een voortrekkersrol zouden moeten spelen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Bothuyne, ik zal nagaan wat we kunnen vrijgeven en wat we eventueel aan het verslag kunnen toevoegen vanuit de studie. Ik heb dat nu niet voorbereid, omdat het effectief een aantal vertrouwelijke zaken waren. Ik zal zien wat we uit de conclusies kunnen meegeven.

En nu richt ik me tot beide collega's. U weet dat ik bottom-up werk en niettop-down. Ik zal ook hier geen middelen op voorhand toewijzen aan het SCK of aan dit project, of aan deelelementen van dit project. Opnieuw, zoals altijd: als zij goeie projecten hebben die een meerwaarde voor Vlaanderen zouden kunnen betekenen, nadat zij weten dat zij verder worden gefinancierd vanuit de federale kas, dan zullen wij die op hun merites bekijken. We zullen bekijken op welke manier zij binnen het bestaand instrumentarium kunnen worden ondersteund. Dat is het engagement dat ik aanga. En eigenlijk is er niets speciaals aan dat engagement, want dat is het engagement dat we ten aanzien van elk wetenschappelijk onderzoek aangaan. Indien dat past binnen het kader van wat er vandaag kan en indien de aanvraag positief wordt beoordeeld, dan kunnen wij daarop inspelen.

Collega Bothuyne, dat was ook mijn antwoord. Kan het binnen de wetgeving? Ja, het kan. Als het goede projecten zijn, als ze worden ingediend en ze worden geselecteerd door de comités die daarvoor bestaan, dan kunnen die worden gesteund.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw bijkomend antwoord. Het zou goed zijn om een klein beetje zicht te krijgen op die conclusies. Ik hoop dat daar dus iets kan uitkomen.

Uiteraard moet het SCK een beroep doen op de reguliere kanalen die Vlaanderen heeft. Maar het signaal dat u geeft, dat ook het SCK daarop een beroep kan doen, is op zich wel waardevol. Want tot op heden is dat nog niet gebeurd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de actie 'Vraag voor de wetenschap'
– 2230 (2017-2018)**

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Minister, op 17 april van dit jaar kondigde het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) de actie 'Vraag voor de wetenschap' aan, met als doelstelling een brug te slaan tussen burgers en wetenschap. Die kloof verkleinen, is een nobele doelstelling, waartoe u al verschillende maatregelen nam.

Dat de actie laagdrempelig was en in de smaak viel, mag blijken uit de meer dan 10.000 vragen die binnenkwamen.

De actie zou oorspronkelijk eindigen op 27 mei, maar werd door het grote succes met een paar dagen verlengd, tot 6 juni. Met daarnaast nog een 50-tal vermeldingen in de media, is ook de exposure van de actie geslaagd.

De initiële doelstellingen van de actie waren niet alleen de kloof tussen burger en wetenschap te verkleinen en zowel burgers als wetenschappers te inspireren, maar tevens de Vlaamse wetenschapsagenda voor de volgende jaren aan te sturen.

Minister, hoe evalueert u de afgelopen actie 'Vraag voor de wetenschap'? Hebt u zicht op de verdeling over thema's? Wat is de verdere planning? Hoe zult u de dynamiek die door deze actie op gang gebracht is, levendig houden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Maes, ik ben blij dat u die vraag stelt. Ik ben zeer tevreden. We hadden gehoopt op 5000 vragen. Dat was gebaseerd op het feit dat men in Nederland 11.700 vragen heeft gekregen. Als je dan weet dat de bevolking in Nederland in aantal 2,6 keer zo groot is als in Vlaanderen, dan hadden we het in verhouding met 5000 vragen zeer goed gedaan. Als je er dan 10.500 hebt, dan kun je wel stellen dat we, naast het voetbal, ook in wetenschap hebben gewonnen op dit vlak.

Zoals u zei, is de campagne op de tv, in kranten en op de radio geweest. De filmpjes waarin bekende Vlamingen hun vraag voor de wetenschap stelden, heeft gezorgd voor heel wat visibiliteit. Ik wil hierbij de collega's bedanken die hier enthousiast aan hebben meegewerkt.

We hebben elke vraag ingedeeld in minstens één van de vijf volgende hoofddomeinen. Ik zal er meteen het percentage van vragen bij vermelden, hoewel dat soms moeilijk is, omdat veel vragen over verschillende hoofddomeinen gingen, maar dan bij één hoofddomein werden ingedeeld. Soms is het dus wat meer het

ene dan het andere. Maar het feit dat er heel wat interdisciplinaire vragen bij waren, vind ik op zich wel een goede zaak.

Voor het domein gedrag- en maatschappijwetenschappen waren er 28 procent vragen, voor wetenschap en technologie 26 procent, voor biologische wetenschappen 18 procent, voor medische wetenschappen 16 procent en voor cultuurwetenschappen 12 procent. Zoals gezegd, zijn er daarbij vragen die interdisciplinair waren. Dat is volgens mij een goede zaak.

We hebben dus 10.500 vragen. Momenteel, in juni en juli, zijn vijf expertenpanels bezig met het groeperen van al die vragen. Het is niet zo dat we elk individu een antwoord zullen geven, maar we zullen er wel voor zorgen dat we ze geclusterd krijgen. Op die manier – en dat was eigenlijk de bedoeling – kunnen we de grote wetenschapsthema's weergeven waarvan de bevolking wakker ligt. Dankzij clustering krijgen we domeinen waarvan de Vlaming wakker ligt.

In het najaar zullen burgers, wetenschappers en vertegenwoordigers van organisaties en bedrijven in debat gaan over die clustervragen, tijdens interactieve sessies, de Nachten van de Wetenschap. Het hele proces zal dan uitmonden in de Vlaamse Wetenschapsagenda, die wetenschappers wil inspireren. Het is dus niet zo dat wij zullen zeggen: en nu, wetenschappers, zullen jullie daarop zoeken. Maar het zou wel eens kunnen dat die Wetenschapsagenda wetenschappers inspireert, dat ze willen inspelen op de onderdelen of deelaspecten van de thema's waarvan de Vlaming wakker ligt.

De agenda zal op 14 december 2018 officieel worden voorgesteld tijdens het wetenschapsfeest Kennismakers in de Koningin Elisabethzaal te Antwerpen, naar aanleiding van 90 jaar FWO. Iedere vraagsteller die zijn contactgegevens ter beschikking stelde, wordt sowieso op de hoogte gehouden van alle verdere stappen in het kader van de Vlaamse Wetenschapsagenda. Zo zullen zij bijvoorbeeld een uitnodiging ontvangen voor de Nachten van de Wetenschap. Daar zal het debat over de clustervragen verder worden gevoerd. Tijdens dat event in Antwerpen zal niet enkel de Vlaamse Wetenschapsagenda officieel worden voorgesteld, maar zullen er ook een aantal sessies plaatsvinden omtrent de thema's die uit dat proces naar voren kwamen. Aanwezigen kunnen dan uitgebreid kennismaken met de resultaten van de bevraging en ook zullen vraagstellers zich kunnen aansluiten bij die activiteiten.

Ook na de publicatie van de Vlaamse Wetenschapsagenda op 14 december 2018 is het de bedoeling om de dynamiek levendig te houden. Zo is het bijvoorbeeld de bedoeling om wetenschapscommunicatie en acties op te zetten omtrent de thema's uit die Vlaamse Wetenschapsagenda. Die Vlaamse Wetenschapsagenda kan wetenschappers inspireren, maar wij zullen ook kijken hoe we daar verder mee aan de slag kunnen.

Het is ook de bedoeling dat de Vlaamse Wetenschapsagenda blijvend onder de aandacht wordt gebracht van die onderzoekers, zodat ze effectief kunnen zien of ze daarmee aan de slag kunnen gaan.

Ik besluit. Het initiatief 'Vraag voor de wetenschap' is een succes. Het toont ook aan dat de Vlaming – jong én oud – begaan is met wetenschap. Ik denk dat dit een sterk signaal is naar onze onderzoekers en nog meer aandacht geeft naar wetenschap bij de burger. En dat komt iedereen ten goede.

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Ik dank u voor uw antwoord. Ik zal het zelf blijven opvolgen, want ik had zelf een vraag gesteld en wil dus ook weten wat daarmee zal gebeuren.

Ik heb nog een vraag naar verduidelijking. Als ik het goed heb begrepen, is die Wetenschapsagenda inspiratie, maar wordt die verder niet gebruikt als sturingsmiddel voor eventuele budgetten.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Dat hebt u heel goed begrepen. Het was effectief de bedoeling dat het een inspiratiebron is. We moeten het volgens mij ook op die manier doen. We kunnen moeilijk aan wetenschappers zeggen waarop ze fundamenteel onderzoek moeten doen. En zo weten ze tenminste wat er leeft bij de Vlaming. Laat ons ervan uitgaan dat dat verstandige mensen zijn en dat ze daarmee hier of daar rekening zullen houden.

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Ik heb geen verdere commentaar.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.